

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут права
Кафедра міжнародного права та права Європейського Союзу

Затверджено
Науково-методична рада ДПУ
від 15. 01. 2026 № 6
Голова НМР: Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

**Робоча програма
навчальної дисципліни**
«Актуальні проблеми адаптації національного законодавства до права ЄС»
для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
(денної та заочної форми навчання)

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність D8 Право

освітньо-наукова програма «Право»
Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адаптації національного законодавства до права ЄС» укладена на основі освітньо-наукової програми «Право» третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності D8 Право, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 року, протокол № 15

Укладач:

Олена ЧЕРНЕЦЬКА, к. ю. н., доцент, завідувач кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу

Гарант ОНП «Право»

Олеся БОДУНОВА, д. ю. н., доцент

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою міжнародного права та права Європейського Союзу від « 07 » 01 2026 р., № 7

Завідувач кафедри

Олена ЧЕРНЕЦЬКА, доцент, к. ю. н.

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права від « 12 » 01 2026 р., № 11

Голова вченої ради ННІ права

Василь ТОПЧІЙ, д.ю.н., професор

Завідувач навчально-методичного відділу

Г. Гришук, доктор філософії

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1. ПЕРЕДМОВА.....	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	12
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	13
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	16
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	17

1. ПЕРЕДМОВА

Мета навчальної дисципліни – опанування здобувачами знань у галузі права, яке регулює суспільні відносини у сфері організаційно-правової системи функціонування, специфіки дії права ЄС, співвідношення права ЄС та внутрішньодержавного права держав-членів ЄС та третіх країн; вивчення і аналіз двосторонніх договорів між ЄС та Україною в контексті реалізації євро інтеграційного курсу нашої держави.

Завдання навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів сучасні уявлення про принципи гармонійного розвитку юриспруденції в аспекті адаптації законодавства України до права ЄС; знання законодавства України у сфері євроінтеграції; володіння методами спостереження, опису й аналізу правових систем; набуття юридичної грамотності, уміння застосовувати норми права; навички управління інформацією; здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички для застосування їх у сфері адаптації законодавства України до права ЄС; готовність проводити правове обґрунтування рішень у сфері євроінтеграції; здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі права для теоретичного освоєння загально-професійних дисциплін і вирішення практичних завдань.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни-пререквізити: «Доктрина публічного права», «Філософський світогляд правової науки ХХІ ст.»

Методи навчання:

- за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні (лекції, дискусія, розповідь), наочні (демонстрація презентації до теми) та активні методи навчання у відповідності до спеціалізації досліджень здобувачів вищої освіти (цільова аудиторія);

- за організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

Форми організації занять: лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі Moodle.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю. Формами поточного контролю є:

- усне опитування;
- тестування;
- розв'язання задач, виконання вправ, певних розрахунків.
- письмові модульні контрольні роботи.

Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі Moodle.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (120 год/4 кредити ЄКТС)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	Заоч. форм. навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
Модулів – 2	Семестр	
Змістових модулів – 2	2-й	2-й
Заг. к-ть годин – 120	Лекції	
	22 год.	4 год.
	Семінарські	
	18 год.	4 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	78 год.	110 год.
	Індив.-консульт. робота:	
	2 год.	2 год.
	Форма семестрового контролю: екзамен	

3. КОМПЕТЕНТНОСТ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Компетентності	Результати навчання
ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.	РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.
ЗК05. Здатність дотримуватись етичних зобов'язань та етики поведінки, академічної доброчесності під час проведення наукових досліджень та презентації їх результатів.	РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.
СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.	
СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.	

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

СК08. Здатність до критичного аналізу знань та розуміння предметної області дослідження з оцінкою та синтезом нових комплексних ідей.

СК09. Здатність планувати та виконувати сучасні інтелектуальні дослідження, як на запити стейкхолдерів, так і сучасної світової наукової спільноти для досягнення науково обґрунтованих теоретичних або експериментальних наукових результатів, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для правничої сфери.

СК10. Здатність використовувати практичний досвід країн ЄС у вирішенні теоретичних та практичних проблем галузевих правничих наук.

РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти денної форми навчання
(120 год/4 кредити ЄКТС)

№ з/п	Змістові модулі	Кількість годин				Всього(год)
		Лекції (год.)	Семинар. заняття (год.)	Інд-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	
МОДУЛЬ I = 2 заліковий кредит (60 год.)						
ЗМ 1. Теоретико-правові засади адаптації національного законодавства до права Європейського Союзу (Теми 1 – 3)						
Т. 1.	Україна та Європейський Союз: основи співробітництва	2	2		12	16
Т. 2.	Нормативні засади наближення законодавства України до права Європейського Союзу	4	2		18	24
Т. 3.	Відносини Європейського Союзу та держав-членів. Інституції Європейського Союзу	4	2		14	20
Всього по модулю:		10	6		44	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 2. Проблеми та перспективи європейської інтеграції України до права ЄС (Теми 4 – 7)						
Т. 4.	Принципи та механізми адаптації законодавства України до права ЄС	2	2		8	12
Т. 5.	ACQUIS COMMUNAUTAIRE: поняття, структура, значення	4	4		10	18
Т. 6.	Правова інтеграція України у сфері юстиції та безпеки в контексті права ЄС	2	2		8	12
Т. 7.	Проблемні аспекти адаптації законодавства України до критеріїв ЄС	4	4	2	8	18
Всього по модулю:		12	12	2	34	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		22	18	2	78	120

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти заочної форми навчання
(120 год/4 кредити ЄКТС)

	Змістові модулі	Кількість годин				Всього(год)
		Лекції (год.)	Семинар. заняття (год.)	Інд-конс. робота під керівництв ом викладача (год.)	СРС (год.)	
МОДУЛЬ I = 2 заліковий кредит (60 год.)						
ЗМ 1. Теоретико-правові засади адаптації національного законодавства до права Європейського Союзу (Теми 1 – 3)						
T. 1.	Україна та Європейський Союз: основи співробітництва	1	1		15	17
T. 2.	Нормативні засади наближення законодавства України до права Європейського Союзу	1	1		15	17
T. 3.	Відносини Європейського Союзу та держав-членів. Інституції Європейського Союзу				26	26
Всього по модулю:		2	2		56	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 2. Проблеми та перспективи європейської інтеграції України до права ЄС (Теми 4 – 7)						
T. 4.	Принципи та механізми адаптації законодавства України до права ЄС				15	15
T. 5.	ACQUIS COMMUNAUTAIRE: поняття, структура, значення	1	1		12	14
T. 6.	Правова інтеграція України у сфері юстиції та безпеки в контексті права ЄС				15	15
T. 7.	Проблемні аспекти адаптації законодавства України до критеріїв ЄС	1	1	2	12	16
Всього по модулю:		2	2	2	54	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		4	4	2	110	120

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-правові засади адаптації національного законодавства до права Європейського Союзу

Тема 1. Україна та Європейський Союз: основи співробітництва

План лекційного заняття

1. Основні віхи загальноєвропейського інтеграційного процесу.
2. Теоретичні основи європейської інтеграції України.
3. Формування правових і політичних засад співробітництва України та Європейського Союзу.
4. Поняття та сутність Копенгагенських критеріїв.
5. Значення європейської інтеграції для України: політичні, економічні, соціальні та культурні аспекти.

План семінарського заняття

1. Основні віхи загальноєвропейського інтеграційного процесу.
2. Теоретичні основи європейської інтеграції України.
3. Формування правових і політичних засад співробітництва України та Європейського Союзу.
4. Поняття та сутність Копенгагенських критеріїв.
5. Роль Ради Європи у зближенні правових систем європейських держав.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Роль та значення європейський інтеграційних процесів.
2. Що дало поштовх початку процесу євроінтеграції?
3. Які структури утворені внаслідок підписання 1957 р. Римських договорів?
4. У чому полягає основне значення підписання Маастрихтського договору 1992 р.?
5. Якого року відбулося наймасштабніше розширення ЄС?
6. Що означає «Брексіт»?

Рекомендована література: [4], [5],[7],[8]],[9]],[10]],[11]],[12],[16]

Тема 2. Нормативні засади наближення законодавства України до права Європейського Союзу

План лекційного заняття

1. Східне партнерство Європейського Союзу.
2. Механізми адаптації законодавства європейських держав до правових стандартів Європейського Союзу.
3. Етапи нормативного закріплення відносин Україна - Європейський Союз.
4. Правові цінності Європейського Союзу та їх правове значення.
5. Угода про асоціацію: цілі та принципи, юридичні особливості Угоди про асоціацію між Україною та ЄС; інституційний механізм Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

План семінарського заняття

1. Основні передумови та значення розширення ЄС на схід.
2. Механізми адаптації законодавства європейських держав до правових стандартів Європейського Союзу.
3. Етапи нормативного закріплення відносин Україна - Європейський Союз.
4. Правові цінності Європейського Союзу та їх правове значення.
5. Цілі та принципи, юридичні особливості Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
6. Інституційний механізм Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Провести аналіз Угоди про асоціацію в частині виконання взятих зобов'язань.

Рекомендована література: [4], [5],[7],[8]],[9]],[10]],[11]],[12],[16]

Тема 3. Відносини Європейського Союзу та держав-членів. Інституції Європейського Союзу

План лекційного заняття

1. Правова система Європейського Союзу.
2. Принципи субсидіарності та пропорційності.
3. Співвідношення понять «орган» та «інституція».
4. Європейська Рада.
5. Європейська Комісія.
6. Європейський парламент.
7. Суд ЄС.

План семінарського заняття

1. Політико-правова природа органів ЄС.
2. Правова система Європейського Союзу.
3. Принципи субсидіарності та пропорційності.
4. Співвідношення понять «орган» та «інституція».
5. Європейська Рада.
6. Європейська Комісія.
7. Європейський парламент.
8. Суд ЄС.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Економіко-соціальний комітет.
2. Європейська рахункова палата.

Рекомендована література: [4], [5],[7],[8]],[9]],[10]],[11]],[12],[16]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Проблеми та перспективи європейської інтеграції України до права ЄС

Тема 4. Принципи та механізми адаптації законодавства України до права ЄС

План лекційного заняття

1. Правові цінності Європейського Союзу та їхнє юридичне значення..
2. Основні принципи адаптації законодавства України до права ЄС: принцип верховенства права ЄС, принцип прямої дії, принцип субсидіарності.
3. Механізми адаптації законодавства України до права ЄС: гармонізація, імплементація, арлісасіон.
4. Роль органів державної влади та громадянського суспільства у процесі адаптації законодавства.

План семінарського заняття

1. Правові цінності Європейського Союзу та їхнє юридичне значення.
2. Солідарність як фундаментальна цінність Європейського Союзу.
3. Основні принципи адаптації законодавства України до права ЄС: принцип верховенства права ЄС, принцип прямої дії, принцип субсидіарності.
4. Механізми адаптації законодавства України до права ЄС: гармонізація, імплементація, арлісасіон.
5. Роль органів державної влади та громадянського суспільства у процесі адаптації законодавства.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. У чому полягає принцип прямої дії права ЄС та які виклики виникають при його застосуванні в Україні.
2. Як принцип верховенства права ЄС реалізується в українському законодавстві.
3. Основні механізми адаптації законодавства України до права ЄС.

Рекомендована література: [4], [5],[7],[8],[9],[10],[11],[12], [16]

Тема 5. ACQUIS COMMUNAUTAIRE: поняття, структура, значення

План лекційного заняття

1. Поняття та структура *acquis communautaire*.
2. Значення *acquis communautaire* для адаптації законодавства України.
3. *Acquis communautaire* як критерій членства в ЄС.
4. Актуальні питання кодифікації *acquis communautaire*.

План семінарського заняття

1. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу.
2. Поняття та зміст *acquis communautaire*.
5. Значення *acquis communautaire* для адаптації законодавства України.
6. *Acquis communautaire* як критерій членства в ЄС.
7. Актуальні питання кодифікації *acquis communautaire*.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Проаналізуйте поняття та зміст *acquis communautaire*.
2. Охарактеризуйте принцип верховенства права як основу гармонізації законодавства України до права ЄС.
3. Визначте зміст та напрями спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС.

Рекомендована література: [4], [5],[7],[8],[9],[10],[11],[12], [16]

Тема 6. Правова інтеграція України у сфері юстиції та безпеки в контексті права ЄС

План лекційного заняття

1. Простір свободи, безпеки та юстиції.
2. Європейські агентства у сфері юстиції та безпеки: Євроюст, Європол і Frontex.
3. Право Європейського Союзу та правопорядок України: механізм взаємодії.
4. Адаптація законодавства у сфері боротьби зі злочинністю та корупцією.
5. Захист прав людини в Європейському Союзі.
6. Адаптація законодавства у сфері міграції та прикордонного контролю..

План семінарського заняття

1. Простір свободи, безпеки та юстиції.
2. Європейські агентства у сфері юстиції та безпеки: Євроюст, Європол і Frontex.
3. Право Європейського Союзу та правопорядок України: механізм взаємодії.
4. Адаптація законодавства у сфері боротьби зі злочинністю та корупцією.
5. Захист прав людини в Європейському Союзі.
6. Адаптація законодавства у сфері міграції та прикордонного контролю..
7. Інституційний механізм Європейського Союзу у сфері захисту прав людини.
8. Міграційна політика Європейського Союзу.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Завдання та напрями політики захисту прав людини у ЄС.
2. Сформулюйте основні положення спільної міграційної політики ЄС.
3. Схарактеризуйте інституції ЄС щодо захисту прав людини.
4. Які можливі шляхи розв'язання найпоширеніших порушень, що стосуються посягань на права, свободу та безпеку людини?

Рекомендована література: [4], [5],[7],[8],[9],[10],[11],[12], [16]

Тема 7. Проблемні аспекти адаптації законодавства України до критеріїв ЄС

План лекційного заняття

1. Інституції як складова організаційного забезпечення адаптації законодавства України до *acquis* ЄС.

2. Інституційні проблеми адаптації законодавства.
3. Особливості імплементації положень директив та регламентів ЄС до законодавства України.
4. Соціально-економічні наслідки адаптації законодавства.

План семінарського заняття

1. Інституції як складова організаційного забезпечення адаптації законодавства України до *acquis* ЄС.
2. Правові інструменти співпраці України з Європейським Союзом.
3. Особливості імплементації положень директив та регламентів ЄС до законодавства України.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Особливості імплементації положень директив та регламентів ЄС до законодавства України.
2. Проаналізувати стан виконання зобов'язань України в статусі кандидата до ЄС.

Індивідуально-консультаційна робота (підготувати ессе)

1. Підходи ЄС та України до принципу верховенства права (на прикладах інституційних реформ України).
2. Застосування принципу верховенства права в рішеннях ЄСПЛ.
3. Роль трудової міграції в євроінтеграції України.

Рекомендована література: [4], [5],[7],[8]],[9]],[10]],[11]],[12],[16]

5. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Основні віхи загальноєвропейського інтеграційного процесу.
2. Теоретичні основи європейської інтеграції України.
3. Формування правових і політичних засад співробітництва України та Європейського Союзу.
4. Поняття та сутність Копенгагенських критеріїв.
5. Значення європейської інтеграції для України: політичні, економічні, соціальні та культурні аспекти.
6. Основні передумови та значення розширення ЄС на схід.
7. Механізми адаптації законодавства європейських держав до правових стандартів Європейського Союзу.
8. Етапи нормативного закріплення відносин Україна - Європейський Союз.
9. Правові цінності Європейського Союзу та їх правове значення.
10. Загальні принципи права ЄС.
11. Ієрархія актів права ЄС.
12. Цілі та принципи, юридичні особливості Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
13. Інституційний механізм Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
14. Політико-правова природа органів ЄС.
15. Правова система Європейського Союзу.
16. Джерела права ЄС: первинне та вторинне право.
17. Принципи субсидіарності та пропорційності.
18. Співвідношення понять «орган» та «інституція».
19. Європейська Рада.
20. Європейська Комісія.
21. Європейський парламент.
22. Суд ЄС.
23. Правові цінності Європейського Союзу та їхнє юридичне значення.
24. Демократичні основи Європейського Союзу.
25. Солідарність як фундаментальна цінність Європейського Союзу.
26. Основні принципи адаптації законодавства України до права ЄС: принцип верховенства права ЄС, принцип прямої дії, принцип субсидіарності.
27. Механізми адаптації законодавства України до права ЄС: гармонізація, імплементація, *aplicacion*.

28. Роль органів державної влади та громадянського суспільства у процесі адаптації законодавства.
29. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу.
30. Поняття та зміст *acquis communautaire*.
31. Значення *acquis communautaire* для адаптації законодавства України.
32. *Acquis communautaire* як критерій членства в ЄС.
33. Актуальні питання кодифікації *acquis communautaire*.
34. Простір свободи, безпеки та юстиції.
35. Європейські агентства у сфері юстиції та безпеки: Євроюст, Європол і Frontex.
36. Право Європейського Союзу та правопорядок України: механізм взаємодії.
37. Адаптація законодавства у сфері боротьби зі злочинністю та корупцією.
38. Захист прав людини в Європейському Союзі.
39. Адаптація законодавства у сфері міграції та прикордонного контролю.
40. Специфіка прикордонного контролю згідно зі стандартами ЄС.
41. Інституційний механізм Європейського Союзу у сфері захисту прав людини.
42. Міграційна політика Європейського Союзу.
43. Правові механізми надання притулку в рамках права ЄС.
44. Інституції як складова організаційного забезпечення адаптації законодавства України до *acquis* ЄС.
45. Інституційні проблеми адаптації законодавства.
46. Особливості імплементації положень директив та регламентів ЄС до законодавства України.
47. Ключові напрямки гармонізації законодавства.
48. Роль Суду ЄС у гармонізації права.
49. Механізми взаємного визнання судових рішень.
50. Соціально-економічні наслідки адаптації законодавства.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Денна форма

Модулі	Змістовний модуль 1				Допуск – 25 балів Екзамен – 50 балів Загальна оцінка з курсу – 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	17				
Теми	Т.1	Т.2	Т.3		
Семінарське заняття	4	4	4		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модульна контрольна робота	5				
Модулі	Змістовний модуль 2				
Загальна кількість балів за модулем №2	18				
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	
Семінарське заняття	3	3	3	4	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модульна контрольна робота	5				
Індивідуально-консультаційна робота	10				
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5				

Заочна форма

Модулі	Змістовний модуль 1			
Загальна кількість балів за модулем №1	15			
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	
Семінарське заняття	2	3	-	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Модульна контрольна робота	10			
Модулі	Змістовний модуль 2			
Загальна кількість балів за модулем №2	20			
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8
Семінарське заняття	5	-	5	-
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Модульна контрольна робота	10			
Індивідуально-консультаційна робота	10			
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5			

Допуск – 25 балів

Екзамен - 50 балів

Загальна оцінка з курсу - 100 балів

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів отриманих здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить для денної форми навчання 4 бали, для заочної – 5 балів (табл. 7.1). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Критерії оцінювання	Кількість балів
	Денна/заочна
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	4 (3) / 5
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	3 (2) / 4
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	2 (1) / 2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється для денної форми навчання від 0 до 5, для заочної форми – від 0 до 10 балів (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах модульної контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання Денна/заочна
Теоретичні питання	2 /4
Тестовий блок	3 /6
Всього	5 /10

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуально-консультаційна робота проводиться у формі есе і оцінюється від 0 до 10 балів (табл. 7.3).

Таблиця 7.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання	Кількість балів
Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовки по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднані, проаналізовані та узагальнені висновками.	10
Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовки презентації.	5
Не написання реферату та презентації по ньому.	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 50 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle (максимально до 5 балів).

Неформальна освіта

Таблиця 7.4

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів Денна/заочна	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
10/10	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalnainformalna-osvita
4/5	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії

		надання сертифікату за темою заняття	Cisco (https://www.netacad.com/) тощо
0/0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Головатий С. Щодо мови правничої. Студії. Зібране. Словники. Документи. Київ : Наш Формат, 2024. 1016 с.
2. Данильян О. Г. Науково-дослідницька діяльність у сфері правознавства : навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2024. 342 с.
3. Добросовісність: доктрина, судова практика : зб. ст. за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 358 с.
4. Добрянська Н. В., Горелова В. Ю., Пушкар О. А. Актуальні питання адаптації законодавства України до критеріїв ЄС : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 544 с.
5. Закон України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». [Електронний ресурс]. Режим доступу : – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-IV#Text>
6. Зловживання правом : зб. ст. за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 308 с.
7. Європейський Союз : навчальний посібник / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : URL https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/European_Union_textbook_0.pdf
8. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. Режим доступу : URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
9. Тичина В. Правові цінності Європейського Союзу : навч. посіб. Харків : Право, 2023. 116 с.

Додаткова

10. Європейський Союз після Brexit: продовження історії: монографія / А. В. Грубінко, А. Ю. Мартинов. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 258 с.
11. Європейська та євроатлантична інтеграція України: стан і перспективи реалізації (2014-2022 рр.): монографія. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 284 с.

Інформаційні ресурси

12. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL <http://www.rada.gov.ua>
13. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL <https://www.kmu.gov.ua/>
14. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL <http://www.nbu.gov.ua>
15. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk

